

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septimana: DUMINEC'A.

PREȚIULU ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungari'a :
Pe unu anu 5 fl.—cr., pe 1/2 anu 2 fl. 50 cr.
Pentru Romani'a si strainetate:
Pe unu anu 14 fr., pe jumetate anu 7 franci.

PREȚIULU INSERTIUNILORU :

Pentru publicatiunile de trei ori ce contiine
cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.;
si mai sus 5 fl v. a.

Correspondentiele sè se adreseze Redactiune

„BISERIC'A si SCÓL'A.“

Èr banii de prenumeratiune la
TIPOGRAFFA DIECESANA in ARAD.

Nr. 1269/1892.

Cerculariu,

catra inspectorii scolari apartinetori la jurisdic-
tiunea consistoriului din Aradu.

P. T. Domuule !

In considerarea folóselor albinaritului, Innaltulu regimu nisuesce la estinderea acestui ram de economia, si anume ne incunoscintiéza Innaltul Ministeriu reg. de cult si instructiune sub 21 l. c. Nr. 571 cà Ministeriui agriculturii a decis infiintiarea a lor 57 de stupine in mai multe comitate, anticipand dela stat 102 fl. 05 cr. imprumut câte de o stupina. Preotii eari vor se se impartasiésca la intreprendere si sese informeze mai in detaiu, au se se adreseze de a dreptul la inspectorul regnicolar de albinarit Nicolou Grand in Buzias (comitatul Temisiului) pana in 15 Aprile st. n. a. c. éra invetiatorii au se se adreseze pe calea concernintilor inspectorii reg. scol. éra si pana la disul termin de 15 Aprile.

P. T. D-Ta esti poftit a cerculá acést'a onoratilor preoti si invetiatori submanuati.

Arad, 18. Martie 1892.

Ioanu Metianu, m. p.
Episcopulu Aradului.

PREDICA

pe a cincea Dumineca a paresimilor, de pàrintele
protosincelu Iosifu I. Goldisiu.

„Nu sciti ce cereti.“ Marcu X. 38.

Dupa ce Mantuitoriulu Christosu a trei'a-óra a predis sufèrintiele, mórtea si invierea sa, s'au apropiat catra dènsul fiii lui Zevedeu, precum marturisesce Mateiu ev. (XX, 20.) impreuna cu mum'a lor, inchinandu-se si voidn a cere ceva dela dènsulu.

Christosu i-a intrebat: *Ce voiti?* Ei i-au dis-
promite-ne ca vom siedé unulu d'a drépt'a, si altulu
d'a stâng'a ta in imperati'a ta. Atunci Christosu
li-a respuns: *Nu sciti ce cereti!*

Sè nu credeti I. A. cà acésta femeia si fiii ei
au intieles sub imperati'a lui Christos o viétia mai
fericita dincolo de mormentu, menita fie-carui'a omu
dupa faptele sale; nici nu au intieles ei imperati'a
luminei si a moralului, pentru care propriaminte
Christosu a venit in lume; pentrucà nu o femeia
simpla, dar nici apostolii inca nu strabatusera a fi
in curat cu propri'a missiune a lui Christosu. Ei
credear, ca Messi'a trebue sè fie rege al jidovilor,
care sè restituie tronulu lui Davidu, si sè redice sca-
patatulu poporu jidovescu preste tóte popórele pa-
mentului; ér fiii lui Zevedeu aspirau la cele mai
inalte dignitati si posturi de onóre in infiintiand'a
imperatia a lui Israilu, la posturi de ministri, de
mari viziri séu de loctiitori in cutari provincii mai
insemnate.

Sè nu ne miram, cà acestor doi apostoli, alt-
cum fórte iubiti, si consangeni lui Christosu, — an-
teietatea ceruta li s'a denegat; pentru cà au cerut
lucru nepotrivitu.

Nici unu parinte nu e atât de aspri, dice
Christosu intr'alt locu, *care in loc de pâne sè dee*
fiilor sei pétra, scorpionu séu sierpe; si déca totusi
ar cere ei de acestea, de sigur li-ar respunde: *Nu*
sciti ce cereti!

Adeverat, cà unu atributu nedispensabilu alu
intieptului este a merge tot inainte, si a fi treptat
mai desevisit, *precum si tatal nostru celu din*
ceriuri este desevisit. Acestu atributu pe pamentu
numai omului este dat, cu care elu dintre marginile
anguste a-le naturei nisuesce la sfer'a infinitului.

Spiritulu tinerimei in deosebi trebue sè fie pe-
trunsiu de acelu adeveru, ca virtutea trebue sè fie
tient'a de preferintia a vietii, si cà pentru a o ajunge
trebue sè despretiuésca sufèrintiele, ma chiar si
mórtea:

*Virtutea e lumin'a sórelui frumosu,
Ce n'o póte sterge noru întunecosu!
Norii câte-odata sórele umbresc;
Inse... vintulu sufla, norii se topesc.¹⁾*

Noi pe marea vietii trebuie sê facem cá si corabierulu, care pornesce cu fruntea senina si curajosu spre valurile si vijeliile ce-lu astépta. Numai marea agitata produce margele. Sub lovirile maiului se forméza corón'a. Legea naturei ne garantéza, cá ori-ce nesuintia nobila trebuie sê-si ajunga scopulu, cá si saminti'a astupata, când i vine timpul: acést'a crépa gli'a ce o apasa si se inaltia catra sórele ce-i da caldur'a si lumin'a vietii. Elevii eminenti in luptele olimpice, de regula erau laureati si in scól'a vietii, lucrând spre binele patriei, al neamului si al omenirei.

Omulu întiept e asemenea magnetului, care, fie marea lina séu fie turbata, totdeun'a arata polulu, si dela acésta directiune nemica nu-lu póte abate.

E lucru naturalu dara, cá celu-ce a ajuns trépt'a de tribunu, doresce sê fie pretoru, pretorulu voescé sê fie consulu. Locotenentulu doresce sê fie capitánu, ér capitanulu aspira sê fie maioru. Tot asia voesce diaconulu sê fie presviteru, ér presviterulu protopresviter; si de feliu nu-si aduce aminte de aceea ce a fost, ei pururea vede inaintea sa aceea ce bucuros ar fi.

Si când acésta nesuintia se manifestéza intre marginile naturale, conforme putintieloru nóstre: atunci nu numai e concésa si justa, dar e socotita cá o virtute démna de lauda. Din care cauza la vechii Romani ambitiunea cá dieitate alegorica avea biseric'a si cultulu seu propriu.

Când inse ambitiosii nu se marginesc a dorí ce corespunde puterii si priceperii lor, precum dice Horatiu: *Quid valeant humeri* (ce pot tiené umerii),²⁾ ci cer o preferintia nenaturala, cá si fiii lui Zevedeiu din evangelia: atunci ambitiunea cá peccat in contr'a Duhului sântu, e arita, este inaintea lui Dumnedieu si a ómenilor de o potriua osândita; si precum voiu se ve aret este grea cá pétr'a, *periculósa cá scorpiulu si lunecósa cá sierpele*:

Ve rog sê me ascultati!

Ambitiunea este o pofta nemesurata dupa onóre si marire; este o patima ce orbesce pre omulu aspiratoriu la functiuni si titluri mai inalte, nelasandu-lu sê faca paralela drépta intre cualificatiunea sa si onórea dorita; este o patima, care stapanesce pre omu, facendu-lu incapetienatu a crede mortisiu, cá adeverulu este si trebuie sê fie numai pe partea densului, incât spre a isbuti, e gata a recurge la cele mai drastice mijlóce de satisfacere si resbunare;

¹⁾ Aricescu.

²⁾ Ad Pisones 38—40.

ambitiunea nutresce partidele si distruge natiunile, despretiuesce legile, datorintiele, virtutea, consangeni, fratii, patri'a si umanitatea.

Ambitiunea — dice Salustius — *pre multi muritori i-au facut faciarnici, carii un'a au la inima si alta pórtá pe limba; carii nu dupa adeveru ci dupa interesu judeca amicéti'a si inimicéti'a; mai multu bunu au in facia decât in minte. Acést'a la inceputu cresce pe neobservate, câte-odata erumpe: dar apoi când acest reu s'a latit cá o pestilentia, atunci insusi statul s'a schimbat, imperiulu din celu mai justu si bunu s'a facutu crudelu si intolerantu.* (Catilina c. 10.)

Sânt'a scriptura, primul izvoru pentru invetiaturi ducetóre la bine, ne arata pre prototipulu Ambitosilor chiar intre angerii lui Dumnedieu:

Angerii, carora, cá fiintielor mai inalte si mai perfecte li este loculu plinu de splendóre impregiurulu tronului cerescu, traiau toti intr'o fericire deseversita, *de care ochiulu n'a vediut, urechi'a n'a audit si la inim'a omului n'a strabatut.* Lucifer, fiulu Aurorei inse cu acésta fericire n'a fost multiamit, si a dis intru inim'a sa:

Suime-voiu in ceriu, inaltia-voiu tronulu meu mai pe susu decât stelele lui Dumnedieu; si voiu siedé pe muntele intrunirei dieilor, pe nordulu cel mai departat; suime-voiu in inaltimile norilor, voiu fi asemenea celui Pré-inalt. (Isaia 14, 13—14.)

Si s'a marit — dice pr. Daniil — *pana la ostirea ceriului, si a aruncat la pament o parte din ostire si din stele, si le-a calcat. S'a marit chiar pana la mai marele ostirei* (8, 10—11). *Si s'a facut resbelu in ceriu,* — dice santul Ioan — *Mihail si angerii lui au dat resbel cu draconul; si draconulu cu angerii lui au dat resbelu, dar nu a isbutit; nici s'a mai aflat loculu lor in ceriu. Si fû aruncat draconulu cel mare, sierpele cel vechiu, care se chiama Diavolu si Satan'a, cel ce insiéla tóta lumea fû aruncat pe pament si angerii lui fura aruncati cu el. Si am auditu voce tare in ceriu, dicend: Acum s'a facut mantuirea si tari'a, si imperati'a Dumnedieului nostru, si poterea Christosului seu.* (Apoc. 12, 7—10.)

Dar sê trecem la istori'a universalá cá la al doilea izvoru de invetiatura, mai accesibila in sfer'a priceperii nóstre, si se vedem cá:

1. *Ambitiunea* e grea cá si pétr'a, care cu multa grije si neodihna apasa pe omu, si este crucea ambitiosilor.

Lampridius, renumitu scrietoriu romanu din secl. IV. d. Christosu, istorisesce, ca Ovinius Camillus, unu senatoru din familia vechia, omu crescutu fórte delicatu, tiesea planuri de resmelitia, cá se ajunga la domnia.

Lucrulu fû descoperit lui Alessandru Sever imperatului (222—235 d. Chr.) si s'a adeveritu deplinu; fiind apoi chemat la palatulu imperatescu, Imperatulu i-a es-

primat multiamirea, căci elu tocmai într'unu timpu când imperiulu are resboiuri grele in orientu cu Persi'a ér lá apusu cu Germani'a, doresce de buna voia tronul si grijea statului, de care cei mai onesti ómeni se feresc, si earora mai cu sil'a li se impune. Apoi a mers in senatu si pre omul acest'a atât de infricosiat in consciinti'a crimei facute, — l'a numitu impreuna-ocâr-muitoriu, l'a luat la sine in locuinti'a imperatésca, imbracandu-lu in aceleasi haine in care si elu se imbracă; apoi l'a luatu langa sine in espeditiunea militara.

Când Imperatulu a mers pedestru, pre Ovinius cel indatinatu a traí comod, l'a pofit sè faca asemenea; acesta inse dupa 5000 de pasi abia mai potea merge; Imperatulu atuncea l'a pofit sè mérga calare. Dupa caletoria de 2 dile ostenindu-se si pe calu, l'a pusu in carutia. Nepotend a mai merge nici in carutia, a respins impreuna-ocârmuirea de uritulu labórei prea multe si a spus ca voesce mai bucurosi a murí. Deci Imperatulu, l'a concediutu in paz'a unei trupe de ostasi si l'a trimis inderept la a-le sale, aretandu-i astfel, ce insemnéza a purtá grije de unu imperiu.

Inchipuiti-ve I. A. déca succedea complotulu, ce imperatu ar fi fost acestu Ovinius! Ar fi fost unu monstru, buna-óra cá si Caligula, Nero si Heliogabalus, osanda omenimei; el n'a sciut ce cere, respective la ce aspiréza, cá si fiii lui Zevedeiu; ér Alessandru Sever, humanulu imperatu prin prob'a la care l-a pus, a urmatu numai lui Christosu, carele a dis: *puteti sè beti paharulu carele eu lu béu?* (Marcu X, 38.)

Adever este dara cá bun'a conducere a poporului este o sarcina fórte grea, si Moise, când erá strimtorit de poporulu ce se resculase asupra densului, cu drept cuventu a strigatu: *Pentru ce Dómn, amaresci intru atáta pre servul teu? pentru-ce nu aflaiu char inaintea ochilor tei? de ai pus asupra mea sarcin'a intregului acestui poporu?* (Num. 11).

Bine a sciut acést'a imperatulu Carolu V-lea, carele in Brusela dand principatulu belgic fiului seu, lui Filip al II-lea, — a dis lacremand: „*O fiule, mare lucru 'ti impun eu tie!*“ Alfons, regele Aragoniei dicea, ca *starea magarilor e mai buna decât a imperatilor: pentru cá acelora câte odata li se ia siéu'a de pe spate, dar acestora nici odata.*

Ambitiunea e cá si pétr'a inghitita in locu de pâne, ce nu molcomesce fómea celui flamandu: asia nici onorurile nu indestulescu pe omulu ambitiosu.

Este cunoscuta ambitiunea nesatiabila a lui Alessandru celu Mare: Când cá pruncu primia scirea, cá tatalu seu Filip a cuprinsu unu orasiu seau a castigat o lupta, in loc de a se bucurá dicea: „*Tatalu meu va cuceri totulu asia, cá nu va remâne nemic extraordinariu de facutu pentru mine!*“

Audind dela intieleptulu Anaxarcus, cá nu numai o lume ci mai multe ar fi, a lacremat, pentru ca elu nici a unei'a Domnu nu póte fi, si se simtiá umilit in vederea spatiului instelat al Ceriului.

Apoi proponendu-si a supune de tot monarchi'a persica: de loc n'a primitu dela Dariu, regele Persilor nici cele mai favorabile conditiuni de pace, ci i-a impus sè abdica, cu cuvintele: cá el n'a venit in Asi'a cá sè primésca ceva dela altii; ci cá el sè le dee. *Si precum lumea are unu sóre, asia si imperati'a numai unu rege póte avé; deci séu sè implinésca cele poruncite, séu sè astepte resultatul luptei de mâne.*

Ambitiunea lui Alessandru inse a ajuns culmea, când a scris si a pofit, cá Lacedemoneni prin decretu sè-i staverésca onoruri divine si sè-l induca in numerulu Dieilor: *fie, a dis Damis, sè-i concedem placerea lui Alexandru de a se numi Dieu!* manifestand unu surris ironic asupra neghiobului ambitios, carele crede cá ei ca simpli muritori, pot creá Diei; séu cel pucin are placerea de a se mandrí cu umbr'a unui nume fals.

Iulius Cesar luptandu-se cu contra-candidatulu seu Q. Catulus pentru dignitatea de Pontifex Maximus, mama-sa s'a silit a-l capacítá cá sè nu se mai framánte ci sè se retraga: Cesar i-a respuns, cá dènsulu inca in sér'a aceea voesce, séu a fi celu mai mare in Rom'a, séu prin esiliu a fi isgonit din tíera. El a ajuns cea mai inalta dignitate, si totusi nu s'a multiamit. Ajungend censor, a pretins cognumele de: *Pater patriae*. Ajungend acést'a, a cerut sè-i se puna statu'a intre statuele regilor. Mai apoi si-a asediatu unu tronu de auru in curia. Neindesutulitu nici cu acestea, in aroganti'a sa a voitu cá vorbele lui singuratice sè fie tot atátia articii de lege. Peste acést'a i placea numele si titlulu de rege; mai apoi nici inaintea senatului n'au voitu sè se scóle; in urma nepotend merge mai sus, pretindea onoruri divine.

Buna-óra cá si mediculu Menecrates, carele vindecând cu succes nesce morburi desperate, si poporulu din lingusire numindu-l Iupiter: acestu nume intru atáta l'a facut ambitios, încât intr'o scrisóre adresata lui Agesilaus, regelui, nu s'a sfiit a se subscrie: *Menecrates Iupiter*. Agesilaus, pre carele 'l caracterisésca o modestia singulara, i a respunsu, incheiandu: regele Agesilaus doresce, cá Menecrates sè fia sanetosu, intielegendu: *cu mintea intréga.*

Bine a dis intieleptulu Seneca despre Iulius Cesar si despre altii lui asemenea, cá sunt ponduri date pe povirnisu, care nu se pot oprí, pana ce jos in vale se trintesc la pamentu.

2) *Ambitiunea este cá si scorpiulu, crudela si periculása.* Căci precum Scorpiulu tot aceea cauta, cum sè impunga si sè invenineze, intorcéandu-si cód'a spre victima; si precum scrie marele naturalist Pliniu (in cartea XI. c. 25.) din 11 pui, ce de regula

produce, omóra si mananca 10 : asia insatosiéza si ambitiuinea dupa sânge ; ea 'si gatesce calea catra dignitati chiar prin omorirea celor iubiti si mai de aprópe ai sei.

Cartea Iudecatorilor (C. 9.) ne arata, cum Abimelech, cá singuru sè ajunga stapân peste evrei, pre toti cei 70 de frati ai sei i-a omoritu.

Iustin in cartea 10. spune cum Ocho, regele Persiei a omorit pre 80 de frati ai sei, cá singuru sè stapanésca.

In Assiri'a o féta cu numele Semiramis cá sclava a ajunsu in curtea imperatului Ninus ; prin gratiile sale si capritiile norocului a devenitu soci'a imperatului ; ea inse nici cu atât'a nu s'a multiamit : a dorit cá cel pucin 5 dile ea sè stapanésca cu deplina putere ; imperatulu, barbatulu nepresupunend reu despre soci'a sa, i-a implinitu poft'a ; atunci ea, puternic'a imperatésa a Assiriei, numai decát a dispus decapitarea barbatului, si a imperatit apoi singura mai departe.

Servius Tullius eminentulu rege organisatoriu al Romei pre 2 fete ale sale le-a maritatu dupa cei 2 fi ai lui Tarquinius Priscus. Fic'a cea mai betrána, ambitiósa Tullia, devenind soci'a blandului Aruns, s'au intieles cu cumnatulu seu Lucius, cu care erá de o natura, ambii selbateci si coniventi, ca atât pre sora-sa, soci'a lui Lucius cât si pe Aruns, barbatulu seu, sè-i stínga de pe faci'a pamentului. Ce li-a si succesa ; luandu apoi Lucius pre Tullia de socia.

De aci inainte Tullia cu barbatulu au inceputu a lucrá in secret, mai apoi in publicu pentru detronarea tatáne-seu : ca in curend sè póta deveni barbatulu seu rege si ea regina.

Sociul ei Lucius Tarquinius prin daruri si promisiuni in scurtu timpu a castigatu o parte din patriicii si din ostasime si a intrat in Curia, a ocupat tronulu regescu, ér pre regele Servius, socrulu seu, imbratiosindu-l l'a aruncatu de pe treptele Curiei in josu si l'a vulnerat, ma a trimisu in urma-i ómeni, carii l'a omoritu in drum catra casa.

Tullia esaltata de bucuria a grabit ca ea antaiu sè salute pe Luciu de rege, ér la întórcere catra casa luánd besti'a frénele dela cocieriu, ea cu man'a-i propria a manat caii cu trasur'a preste cadavrulu regelui, carele jacea mortu in drum, improscându-si faci'a si vesmintele cu sangele nevinovatului seu tata. Tot poporulu s'a scandalisat de crim'a acestei fice atât de selbatice, si a numitu acelu loc pentru totdeun'a : *Vicus sceleratus*. adeca strad'a afurisita. Ér Tullia, viper'a, cu pretiulu sangelui nevinovatu alu tatane-seu s'a facutu si a stapanitu cá regin'a Romei.

Agrippina nu s'a multiamitu a fi imperatésa, ci cá pre Nero, fiulu seu din prim'a casatoria, sè-l véda cât mai curend imperatu, ér ea sè fie mam'a imperatului, si-a omoritu barbatulu, pre Claudius prin otrava. Si fiind facuta atenta la sórtea ce o póte asteptá si pre dens'a din partea resfatiatului seu fiu,

déca acela va ocupá tronulu : „Nu-mi pasa“, a dis ea, „Numai sè imperatiésca.“

Ascultati unu esemplu din istori'a patriei : La anulu 1077 reposandu Gejza, regele Ungariei, a lasat doi orfani pre Coloman si pre Almos ; nobilii Ungariei din consideratiune cá atunci tier'a statea in lupte continue cu popórele vecine, mai alesu cu polonii si cu rusii, au aflat de bine, pana ce vor cresce orfanii, a incoroná de rege pre Ladislau, fratele reposatului, carele sè fie nu numai grijitoriu orfaniloru, dar si conducetoriu in resboie. Acestu Ladislau, pre carele Ungari'a pentru virtuti si religiositate 'l numera intre sânti, a dat nepotilor o crescere cât mai potrivita, asia cá pre Coloman, carele era mai slab de constitutia si se ocupá fórte mult cu studiile, desí erá celu mai betránu la dorinti'a intetitóre a nobililoru tierii, l'a facutu episcopu, ér pre Almos l'a destinatu de rege pe tronulu Ungariei, desí bunulu Ladislau bine cunoscea caracterulu lui Colomanu, cel atât de ambitiosu, de conduita prefacuta si fórte aplecatu spre fapte de violintia.

Dupa mórtea lui Ladislau (1095), Coloman numai decát a lapadat mitr'a arhierésca, s'a casatorit si adunandu-si partid'a sa, cu ajutoriu strain s'a proclamat de rege al Ungariei ; éra cá sè-si asigure tronul, si la svatulu aderintilor sei a dispus, ca atât fratelui seu Almos, cât si nevinovatului fiu al acestui'a sè li se scóta ochii. Almos in urmarea cumpliteloru suferintie a reposatu.

Coloman cá rege pana la sfirsitul vietii a trait in nelinise, torturatu de consciinti'a acestei fapte criminale, ér fiulu seu Geiza (II.) a reposatu fara successoru.

Lui Geiza i-a urmat pe tronul Bela Orbul, pre carele aderintii lui Almos 'l tienusera si crescusera in ascuns. Bela orbulu nu peste mult, la svatulu sociei si a magnatiloru a tienutu dieta langa Muresiu in apropierea Aradului. Aci s'au adunat palatinulu, banul, toti prelatii si fruntasii tierii in ornate ce te orbiau de splendóre, si incungiurati de gardisti si popor, asteptau cu nerabdare sè véda pre regele si pre regin'a.

Deodata se trag in laturi panzele cortului regescu ; si éta o privelisece mai mult trista decát imbucuratóre.

Pe tronul auritu siede regele, unu june abia de 22 de ani cu umerii acoperiti de bucelele-i blonde, carele la urarea prima a multimei arata o dulce zimbire ; dar bucuri'a generala a multimei iute se schimba in jele : incepu toti a lacrimá si a plange vediéndu gropile intunecóse pe faci'a regelui lipsitu de vedere.

Cerifulu se intuneca, prevestind o furtuna amenintiatóre, càci de langa tronul propasiesce cá unu archangelu resbunatoriu Iona, regin'a, si incepe a vorbi : *Fidelii nostri nobili, betráni si tineri, avuti si seraci ! Cautati spre faci'a regelui vostru, voi pre el toti 'l vedeti, dar el din voi pre nimenea*

nu vede! Dumnedieu l'a chiamat pe tronul, óme-nii inse mai înainte l'a facut cersitoriu. Cei ce au facut acésta, sunt de facia între voi; éta-i aci sied cu faci'a zimbitóre pâna la unulu, acei reu-tatiosi magnati, carii au dat lui Coloman svatul si au grabitu a duce in deplinire infioratórea fapta; ei acuma se bucura in inimile sale, cà regele lipsit de vedere nu-si póte radica man'a asupra-le cá sè-le resplatésca!

De aci incolo vórbele reginei nu s'au mai au-ditu: s'a inceputu gróznicul macel, si in câteva minute 68 de magnati fara mila fura omoriti in faci'a tronului imperatescu.

Aceste sunt urmarile ambitiunei lui Coloman. Éta unu adeveru pronuntiatu de T. Cicero, cà *cu pasiu întârdiatu procede mani'a lui Dumnedieu, dér întârdierea o compenséza cu greutatea pedepii Ira Dei lento procedit gradu, sed tarditatem poe-nae gravitate compensat.*

Sè nu uitam, cà si scorpiulu de regula devine impuns si omoritu de unulu din puii sei, care tot-deuna se urca si remâne scutitu de asupr'a pe spa-tele mamei sale.

3) *Ambitiunea e lunecósa*; càci tóta marirea si titlurile lumesci aluneca din man'a omului cá si sierpele.

Unu stapân asia-si dresase calulu ca la cuven-tulu: *pléca-te*, se lasá in genunchi, si éراسi când i dicea: *redica-te*. se redicá si veniá la domnulu seu. Unu soldatu a furatu calulu si i-a lasatu pre alu seu, carele era mai slab. Stepanulu informatu despre furatura, a luat pe lotru in góna; lotrulu observan-du-lu, spre a scapá a dat preste unu riu afund sè tréca de a notatulu cu calulu; când furulu era la mijloculu apei, striga stapânulu dela margine: *pléca-te!* Bietulu calu ascultatoriu nmai decât s'a plecatu in apa cu furulu, carele a remas luptandu-se cu mórtea, ér calulu la vorb'a stapânului: *redica-te*, s'a indreptat si reñtors la stapânulu seu.

Asia se jóca lumea cu cei ambitiosi; abia au incalcatu, si dupa dicerea psalmistului: *„i-a lasatu sè cada in prapastia, càci intunecósa si lunecósa este calea lor, si angerulu Domnului îi gonesce.“* XXXV, 6 si LXXIII. 18.)

Pentru aceea Boëtius in opula seu „de conso-latione“ dice ambitiosului in persón'a lumei: *„Ur-ca-te, déca ai voia, dar cu aceea lege, ca déca eu voiu aflá de bine a Te revocá, sè nu te afli vatemat!“*

Odata punendu-se întrebarea: pentru ce Mantui-toriulu Christos, nemijlocit dupa inviere, s'a aretat Mariei Magdalinei in form'a unui gradinariu? Pen-tru ce nu in form'a lacatariului? de óre-ce el a des-chis usile cele incuete ale raiului; pentru ce nu in form'a soldatului? Càci el a invins puterea diavo-lului; pentru ce nu in form'a zidariului? fiind-ca el a zidit biseric'a lu Dumnedieu pe stanc'a cea necla-tita. S'a respunsu: pentru-cà in gradin'a lui Dumne-

diu, din care face parte si acestu pamentu, el pórtá fórfecile, cu care ratéza tufisiul si arborii ce pré tare se inaltia.

„*Tot muntele si dealulu se va injosí, si cele strimbe se vor face drepte, si cele aspre cà ne-tede.*“ dice evangelistul (Luca III, 5.)

Isop a întrebat pe Tales întieptulu, *cà ce lucrá Iupiter?* Acest'a a respunsu: *Smeresce pe cei ce se inaltia, si inaltia pe cei ce se smeresc; dand prin aceste sè întieléga: cà tóte lucrurile o-menesi se invêtesc dupa voi'a lui Dumnedieu.*

Asemenea fiind întrebat Bion, *ca cine e cel mai neodihniu in viétia?* Acela — dise el — *care vrea mai sus sè se redice: càci acela, cá sè a-juunga tithuri si posturi inalte, de o mia de gân-duri e torturat; ajungendu-le acele, îl torturéza grijea, cá nu cumva sè le pérda; pentru cà dig-nitatile castigate prin ambitiune sunt espuse la cele mai multe primejdii; si fericit e acel'a, care 'si pune speranti'a in purtarea de grije a lui Dumnedieu, nedorind mai mult decât ce i-se cuvine.*

Precum e lucru periculosu a umblá cu sierpele, asia e si cu onorurile. A dovedit acést'a Dionisius regele Siciliei facia de Damocles lingusitoriu, carui'a a dispus a-i pregatí mésa, tron si tóte ce se tien de viéti'a imperatésca; între aceste inse de plafond a acatiat cu unu fir de per de calu o sabia sclipi-tiósa, asia ca cu virfulu sè-i ajunga chiar d'asupr'a grumazului, ca cu atât'a mai vértos sè întieléga ce e viéti'a unui rege.

E greu a conduce bine o comuna, mai greu unu comitatu, si mult mai greu o tíra séu impera-tía. E greu a conduce cu succesu o parochia, mai greu unu protopopiatu, dar mult mai greu o diecesa séu eparchia.

Demosten, dupa ce timpu indelungatu guver-nase republic'a, a marturisit amicilor sei, cà déca dela inceputu i s'ar fi oferit dóue cà: un'a ce duce la morment, alt'a ce duce la acest mai inaltu scaunu alu regimului, si ar fi prevediut tóte neplacerile, temerea, invidi'a, cârtirile injuriile si periclele de care unu asemenea post inalt are parte, — el cu mare bucuria ar fi preferit calea ce duce la mórte. Càci cu drept cuventu se dice: *Plenitudo potestatis est plenitudo tempestatis* (Cea mai mare potestate e cea mai mare tempestate.)

Bine au sciut acést'a si acei S. S. parinti, carii fugiau de dignitatea episcopésca si de alte posturi mai inalte, precum au fost Ambrosie, Chrisotom, Grigorie celu mare si Augustin; ei fiind alesi episcopi au fugitu din orasiu; ér altii abia siliti au primitu acésta dignitate.

Si totusi càti muritori, condusi de patím'a am-bitiunei, fara a-si esaminá vocatiunea si cualificatiu-nea lor nesuesc din resputeri la sfera de onóre tot mai inalta, buna óra cá melculu, pre carele ve-

diendu-lu vulturulu ehiar in virfulu unui stejaru, l'a intrebatu : *Dar tu nemernicule cum ai ajuns aici?* Melculu i-a respunsu : *M'am tirit.*

Adese-ori vedem la omenime tot aceea, ce ne arata cantarulu, unde partea grea cade, cea usióra se inaltia.

Nu fara temeiu au adus vechii Romani atâtea legi coercitive contr'a ambitiosilor, carii demoralisau pe alegatori, încât devenisera periculosi pentru societate.

In adevăr bine s'a dis din betrâni, cà ambițiunea e rôt'a lui Sisifus, arip'a lui Icarus si carulu lui Faeton. Cà o parte de ómeni e ridiculósá, alta odiósá ér a treia miserabila. Ridiculosi sunt ambitiosii carii aspiréza la posturi mai inalte; odiosi sunt carii au ajuns la cele dorite, si miserabili carii in sperantia s'au insielat.

Dupa tóte câte V'am spus I. A. sè ne lumineze in asta privintia intieleptulu si modestulu imperatu romanu Marcu Aureliu, prin epistol'a adresata amicului seu Pollio, in care dice : Nici cand nu m'am simtit asia bine, cá si atunci când aveam numai unu servitoriu. Dupa ce am devenitu Imperatu, toti mi s'au facutu mie servi, desí propriaminte eu sum servitoriulu tuturor'a. Ei me intimpina cu supunere, dar eu me ingrijesc despre sustinerea lor. Intre aceea ce am fost si ce am devenitu deosebirea este, cà mai inainte tóta indestulirea-mi aflam in invetiarea filosofiei; ér acuma umfiat de dignitate, de o parte artele care le-am sciut, le-am uitat, de alta parte moravurile cu care me mandriam, nu mult le pretiuescu. Inainte de ce am primitu guvernulu binelui public, toti ochii erau atientiti spre mine, acuma fiind domnitoriu, toti 'si ascutu limbele in contra mea; si precum domnitoriulu pururea afla pre cine sè pedepsésca, asia sufletele celor rei totdeuna afla ansa de clevetire. Aceste iubite Pollio, pentru aceea ti-le scriu, cá sè-mi invidiezi starea de mai inainte, ér acésta in care am devenitu acuma, sè mi-o compatimesci, pentru cà sum despoiat de societatea amicilor mei si de fruptele sciintielor ce odinióra le-am invetiat.

Cu drept cuventu lu numesce Istori'a *intielept* pre acestu imperatu, carele nu s'a socotit pre sine de capu absolutu, de tiranu si domnu alu popórelor, ci — precum si este — de servitoriu al supusilor sei, carele cá si unu capu de familia are a-se ingriji despre traiulu si bunastarea tuturor supusilor; precum a dis Mantuitoriulu Christos : *Cel ce vrea se fie mai mare intre voi, va fi vóue tuturoru serv. Pentru-cà sè fiulu omenescu n'a venit cá sè-i sè servésca lui, ci cá el sè servésca, si sè-si dea sufletulu seu rescumperare pentru multi.* (Marcu 10 v. 43—45.)

Tot asia esemplu de rara modestia avem pre Neagoe I. Basarab (1512—1521) bunulu domnu

al Romaniei si edificatoriulu minunatei catedrale de Argesiu, carele cá parinte incaruntit in esperintie impartasiesce fiului seu Teodosie intr'altele urmatórele sfaturi : *Déca nu-ti vei miluí slugile tale, alta nedejde ei numai au la nimenea sè-i miluéscá ; cà seraculu umbla din casa in casa, séu siede in ulitia si cere dela toti, câti trec pe acolo, si lu miluesc ; dara slug'a ta, când nu are mila dela tine, atunci el numai are mila dela nimenea, sè'l mai miluéscá ; ci numai pune rabadarea in inim'a sa. si geme inim'a intr'insulu cá si un lemn, când il bagi in focu, si are cariu intr'insulu.*

Apoi când Mantuitoriulu Christos a dis : *cine voesce sè vina dupa mine, sè se lapede de sine* (Mat. 16), a dat ómenilor sè intieléga, ca modesti'a si umilinti'a trebuie sè fie caracteristica celor ce se inaltia; inaltimea lor sè nu fie inaltimea acelu ar-bore, care cu umbr'a sa impedecea desvoltarea celor-alalti mai mici, ci sè fie inaltimea sórelui. de unde asupr'a tuturor fiintielor de o potriua se respandesce lumin'a si caldur'a datátóre de viétia.

Unu esemplu de modestia ni-a dat Mantuitoriulu Christos, când a spalat pitiórele invetiaceilor sei. Altu esemplu de umilintia si de modestia avem pre Ioan evangelistul, carele spunend ceva despre sine, vorbesce in a trei'a persóna, cá si despre altul cineva. Cum fac pictorii cei renumiti, carii in locul cel mai putien vediu-ti pun numele; pana ce unu pictor ne-espert la unu tablou de pucin pretiu si-scrie numele cá si unii birtasi cu litere mari si aurite. Ursii prin întórcerea urmelor; epurii prin sariture intra in casuli'a sa, cá venatorii sè nu scie de ei. Cà si cand insasi natura ne-ar svatuí, ca tot asia noi in loc de a fi ambitiosi si a ne mandri cu meritele nóstre, trebuie sè ascundem ce este demn de lauda in noi, Cáci : *Modesti'a inaltia pe om,* dice Mat. ev. (XXIII 12.)

Pe ce trebuie sè fim ambitiosi, ce trebuie sè mult pretiuim, si pentru ce trebuie sè ne gratulam nóue : acést'a este numai iubirea lui Christos catra noi.

„*Scopus vitae meae Christus*“ a fost simbolul imperatului roman Flavius Cl. Jovianus (363 d. Ch.); acést'a ni fie si noue titlul cel mai pretios de onóre si scop al vietii.

Acest unic titlu prerogativ al iubirei a fost lui Ioan mai mult, decât tóta glori'a lumésca.

A avut Ioan afara de acést'a prerogativa si altele mai multe : A fost consàngén lui Christos; dupa Petru a fost primul intre Apostoli, si sociu al lui Petru; a fost grijitoriulu nascetórei de Dumnedieu; a fost recomandat prin Christos Maicii sale preacurate de fiu; intre cei patru cheruvimi a fost reprezentat prin chipul vulturului; a fost intre apostoli care mai mult a trait; a fost intre evangelisti cel mai renumit; a fost martir parte prin aceea, cà stand langa crucea lui Christos, prin compatimire a gustat durerile acestui'a, parte cà la Roma a fost bagat in

vas cu oleu ferbinte; a fost Archiepiscop, carele a infintiat si guvernat tóte bisericile din Asi'a; s'a numit virgin pentru curatieni'a vietii, ér pentru curagiu fiulu tunetului. Si totusi pentru nimica din acestea ela nu 'si gratuléza, afara de unic'a iubire a lui Christos: dandu-ne sè intielegem, ca *ori cine voesce sè fie mare, sè caute inainte de tóte iubirea lui Christos.*

Când dieulu cel mare alu Mitologiei
Cu virtuti pe ómeni voi a-i dotá,
Uitá din gresiéla, sè dea Modestiei
Loculu cel de frunte, ce ilu meritá.
Biat'a Medestia intr'un coltiu oftá;
Sè róge pe Joe, ea nu cutezá.

Joe o zaresce si-i vorbì asia:

„Dar tu, Modestia, fat'a mea frumósa,
„In el coltiu departe de ce stai retrasa?
„Vino lângá mine; eu nu te-am uitat;
„Intr'adins la urma de toti te-am lasat,
„Cá sè-ti dau eu tie un post insemnat.“

Apoi cu toti dieii de fatia a strigat:

„Dulce Modestia, fic'a mea tu esti;
„Gratiile tale sunt gratii ceresci!
„Missi'a ta fie, sè infrumsetiezi
„Virtutile tóte, ce pe tronul le vedi.
„Ori-care virtute, fara modestia,
„Perde al ei lustru, cât de mare fie.
„Virtutea modesta fi-va respectata,
„Si aplaudata, si incununata.
„Pasa Modestia; unde vei calcá,
„Stim'a si amorulu te vor precedá.“

(Mit. de S.)

D I V E R S E.

* *Deputati pentru sinodulu eparchialu* aradanu s'au ales in cercurile vacante urmatorii d-ni, si anume: in cerculu Lipovei d-lu Dr. A t a n a s i u M a r i e n e s c u, jude la tabl'a regésca in Oradea-mare; in cerculu Belintiuului: d-lu A v r a m u B ê r l o g e a jude la tabl'a regésca din Temisióra; in cerculu Vingei: d-lu G e o r g i u L a z a r, avocat in Ving'a; in cerculu Aradului: d-lu S e v e r B o c s i a n, candidatu de avocat; in cerculu Siriei: d-lu G e o r g i u P u r c a r i u, asesoru consistorialu si contabilu la fondurile diecesei nóstre.

* *Nou pamentu bisericescu.* Comun'a bisericesca. U s u s ê u in protopresviteratulu Lipovei a cumpératu dela proprietariulu Konopy Sándor unu complexu de pamèntu de 42 iugere catastrale cu pretiulu de 6200 fl. v. a., ceea ce constituie o noua dovéda, ca preotimea si poporulu nostru ingrijesce si lucréza la asigurarea si inaintarea santei nóstre biserici; si dorim, cá esemplulu fratilor nóstri din Ususêu se aiba cât mai multi imitatori. Felicitám pre numit'a comuna bisericesca.

* *Doctor in medicina.* D-lu I s i d o r B o d e a, fiulu parintelui Gavriil Bodea din Aradu a fost promovat la gradulu de doctor in medicin'a universalá la universitatea din Vien'a. Felicitám pre noulu doctor si i-dorim celu mai bunu succesu pre carier'a, pre carea si-o-a ales.

* *Feriele* la institutulu ped.-teol. din Aradu s'a inceput eri, si vor durá pana inclusive Joi in septemân'a luminata.

† *Necrologu.* Afiam cu durere, ca confratele nostru A v r a m U r s u t i u, parochu in Siepreusiu, a trecut la cele eterne Duminec'a trecuta, lasand in celu mai profundu doliu famili'a si numerosi consangeni. Remasi-tiele pamentesci s'au depus spre odichna eterna Marti'a trecuta la 2 óre dupa amédi. Servitiulu funebru s'a oficiat de 8 preoti in fiinti'a de facia a unui numerosu publicu. Rogám pre Ddieu cá pre famili'a remasa in doliu se-o consoleze, ér sufletulu reposatului se-lu asieze cu dreptii.

In veci amintirea lui!

* *Casu de mórte.* Inregistrám cu durere, ca d-lu Dr. G e o r g i u P l o p u, avocat in Aradu si asesoru consistorialu a fost greu incercatu de sórte, perdiéndu pre fiulu seu C a m i l u pre carele morbulu difteritis l'a luat din bratiile pàrintilor sêi Luni'a trecuta. Esprimandu-ne condolenti'a nóstra familiei intristate rogám pre Ddieu se-o consoleze; ér sufletulu reposatului se-lu asieze in locasiurile dreptilor!

* *D-n'a Alexandri,* veduv'a regretatului poetu Vasile Alexandri, a oferitu Academiei Române portretulu ilustrului seu sotiu. Acestu portretu e lucratu in oleiu de cunoscutulu pictoru din Iasi, Stahi.

* *Sfintirea oficiala a capelei române din Parisu,* se va face in primele díle ale lunei lui Maiu. Sfintirea se va face de I. P. S. S. Mitropolitulu Primatu alu României.

* *Mortalitatea in lumea intréga.* Revist'a „Medicine moderne“ da urmatórele cifre, dupa totalulu statisticeloru celoru mai próspete: in fiecare anu moru pe globu 33 de milióne de individi, ceea ce face, ca moru in mediu 91.554 pe dí, 3.730 pe ceasu si 62 pe minutu. Durat'a mijlocia a vietiei omenesci este de 37 de ani aprópe. Unu sfertu din populatia móre inainte d'a fi implinitu 7 ani, si jumetate inainte d'a fi implinitu 18 ani. Din 100,0000 de persóne numai un'a ajunge pana la 100 de ani. Din 1000 de ómeni, cari ajungu la 70 de ani, 43 suntu preoti si ómeni politici, 40 agricultori, 33 lucratori, 32 soldati, 29 advocati séu ingineri, 27 profesori si numai 24 doctori.

Nr. 89/1892.

Convocare.

In conformitate cu dispositiunile esistente, convocám prin acést'a la adunarea generala a reuniuniunei districtuali pe toti fratii invetiatori din propopiatele Ven. Cons.

aradani, ce se afla in dreapt'a Muresiului, cum si pre tcti binevoitorii cauzelorú nóstre scolare.

Adunarea generala se va tiené la Aradu, in aul'a seminariului diecesanu, Joi si Vineri dupa S. S. Pasci, dela 9—12 óre a. m. si dela 3—6 óre d. am., cu program'a urmatoria:

I. Joi in 9/21 Aprilie.

a) Inainte de améadi.

1. La 8 óre diminéti'a asistare la chiamarea Duhului santu in biseric'a nóstra catedralu din Aradu.
2. Cuventu de deschidere rostitu de presiedintele reuniunei Teodoru Ceontea.
3. Invitare la adunarea generala a H. S. I. P. S. Domnu episcopu diecesanu Ioanu Metianu.
4. Constatarea membriloru presenti.
5. Bineventarea ilustrului prelatu.
6. Comeniu si Didactic'a sa, discursu comemorativu de Dr. Petru Piposiu.
7. Incassarea taxeloru restante.

b) Dupa amiadi.

8. Raportulu generalu al comitetulu despre activitatea reuniunei in anulu 1891/92.
9. Raportulu cassariului si al controlorului.
10. Raportulu bibliotecariului.
11. Esmiterea a-loru trei comissiuni pentru censurarea acelorú raporte.
12. Preotulu ca si catichetu in scól'a poporala, disertatiune de Dr. Traianu Puticiu.

II. Vineri in 10/22 Aprilie.

a) Inainte de amiadi.

13. „Educatiunea poporala ca medilitórea armoniei intre poporu si conductorii sei naturali,“ disertatiune de Nicolau Boscaiu.
14. Referad'a comissiunei esmise in caus'a raportului generalu al comitetului.
15. Referad'a comissiunei esmise in caus'a cassariatului.
16. Referad'a comissiunei esmise in caus'a bibliotecei.
17. Inscrierea de membri noi.

b) Dupa amiadi

18. „Metasaritulú si importantia lui asupra poporului“ disertatiune de Nicolau Stefanu.
 19. Propuneri si interpelatiuni.
 20. Alegerea unei comissiuni pentru autenticarea protocolului.
 21. Incheierea prin presiedinte.
- Aradu, din siedinti'a ordinara a comitetului, tienuta la 31 Martie n. 1892.

Teodoru Ceontea, m. p. *Iosif Moldovanu, m. p.*
presiedinte. notaria

Convocare.

In conformitate cu §. 3. din Reg. pentru reuniuni si conferintie invetiatoresci, si conform conclusului luat in adunarea despartimentului cercualu Belintiu tie-

nuta in Chiseteu la 12/24 August 1891 se convóca a III. adunare a reuniunei cercuale pe Joi dupa St. Pasci, in localitatea scólei romane gr. or. din Topolovetiu, pe lángha urmatoriulu

Program:

1. La 8 óre a. m. asistare in corpore la chiamarea Duhului Sant si deschiderea adunarii;
2. Constatarea membriloru presenti;
3. Prelegere practica din apistica de D-lu preotu Nicolae Martinovicu din locu;
4. Tragerea la raspundere a membriloru absenti dela adunarile trecute;
5. D-lu invetiatoriu Damaschin Cosma din locu prelege scolarilor din socóta incepand cu class'a I. pana inclusive VI. clasa;
6. Dupa prelegere reflexiuni pedagogico-didactice asupra prelegerii tienute;
7. Cetirea reporteloru;
 - a) biroului,
 - b) cassariului,
 - c) bibliotecariului;
8. Alegerea unei comissiuni pentru censurarea reporteloru;
9. La 12¹/₂ óre prandiu comunu;
10. Dupa amédi la 3 óre prelegerea D-lui Paul Baran din cetire, scriere si gramatic'a romana;
11. Reportulu comissiunei esmise pentru censurarea reporteloru;
12. Cetirea disertatiunilor insinuate cu 8 dile mai inainte.
13. Diferite propuneri;
14. Defigerea locului si timpului pentru procsim'a adunare a despartimentului;
15. Constatarea membriloru presenti si inchiderea adunarii.

G. Creciunescu, m. p.
protopresv. cá presied.

Constantin Pava, m. p.
invetiatoriu cá notaria.

Concursé.

Pentru deplinirea parochiei vacante din **Ohaba-Sérbéscá**, Protopresbiteratulu Lipovei, se escrie de nou concursu, cu terminu de **30 dile dela prim'a publicare** in fói'a oficiala: „Biseric'a si Scól'a.“

Emolumintele sunt: 1. Un'a sesiune parochiala de 30 jugere, parte aratura, parte fénatiu, cu unu venitu anualu sigur de 250 fl. 2. Birulu si stol'a usuata compute in venitu mediu anualu de 240 fl. 3. Unu platiu parochialu cu unu venitu anualu de 10 fl.

La olalta unu venitu anualu aproximativ de 500 fl.

Doritorii de a ocupá acésta parochia, dovedind cualificatiune cel putienu pentru parochiele de clasa a III, — au a-si subscrerne recursele lor instruite conform stat. org. si regulamentului pentru parochii, si adresate comitetului parochialu din Ohaba-Sérbéscá, — parintelui protopresbiteru Voicu Hamsea in B.-Lippa, pana la terminulu mai sus indicatu precum si a se presentá in vre-o Dumineca séu serbatóre in s-t'a biserica din Ohaba-Sérbéscá, spre a-si aretá desteritatea in cele rituale.

Ohaba-Sérbéscá 9 Martiu v. 1892.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **VOICU HAMSEA**, m. p. protop.

